

17
 Eksp. 22/13
 1941
 Jfr.

Fra VECKOJOURNAL N

JA, VI ELSKER.av ARTHUR ENGBERG.

Våpnene er blitt slitt av hendene på dere. De hadde verget seg med tapperhet. Men forrederiet har tatt sin bolig midt iblandt dem, hugget dem i ryggen og utlevert dem selv og deres land. De var dog ikke beseirede. De hadde ikke tatt skade på sin sjel. Sorg og harme fyllte dem. De ble trampet på, skubbet og ydmyget. Den eldgamle folkfriheten deres ble røvet. Og deres røster forstummet. Med samme bitte tenner var de nødt til å være vitne til voldens, og tilfældig hutenes framgang. i sitt elskede fedreland. Dypest ble de likevel krenket av sine egne landsmenns troløshet. Forrederne fikk danne Regjering. Rettssikkerheten ble ophevet. Loven satt ut av spillet. Sakligheten ble trampet på. Hevdvunne hedersbegrep ble stillet på hodet. mudderet steg op i overflaten.

Fra sjel til sjel hos et avvebnet folk gikk et lydløst budskap, det var en maning og et løfte. Det var en maning omm ikke å fortvile og ikke gi op, ikke svike. Det var et løfte om evig troskap mot fedrelandet, dets historie og stolte minner. For deres indre sto det i sin ville og storslagne skjønnhet, fedrelandet var deres mor.

Da sto over fjellet et syn i glød
 som siden oss maner inntil vår død.

Hun hadde tatt ham i favnen som små, hadde gitt dem sin saga med bilder, de hadde lest med strålende øyne, de hadde lest med tårer i øynene. Hun hadde tatt dem ved hånden og fulgt dem til kirken der fedrene hadde bøyet kne

Hun var ham kjær i frihetens år. Hun ble ham ennå kjærere i fangenskapens. Skjønnere og inderligere har sjelden et folks kjærlighet til sitt land fått uttrykkek enn i deres nasjonalhymne. "en fløy som eh befriende jubel over leppene deres. Den ga i noen stråfer deres historie og minnet

om fedrenes strid.
 Olav på det land har malet
 korset med sitt blod.
 fra dets høyder Sverre talte
 Roma midt imot.
 Hårde tider har vi døyet
 ble til sist forstøtt
 men i verste nød blåstet
 frihed blev os født.
 Det gav faderkraft at bære
 hungersnød og krig,
 det gav døden selv sin ære -
 og det gav forlig.

Forsøket å knekke dem moralsk har mislykkes. De har holdt sammen om sine idealer ved stigende beundring har vi fulgt deres tause helt temodige KRIG. Det er en stumfilm som griper og ryst er oss. De

har forstått den vanskelige kunsten å lide og vente. Ingenting har forledet dem til uoverlagte handlinger, de har oppført en mur av isnende forakt mot dem som svek. Dagens herrer er ikke morgendagens. Bakom Golgata gryr en gang oppstandelsens morgen.

Kanskje har de ikke selv våget å tro på sin evne til å fullføre det hv. ert som har bragt dem så stor ære. Nå vet både vi og de beskjed. Nå er den redselsfulle prøvens farligste pass pasert. Stoffet var godt, det holdt. Forsøket på å oppløse folkets moral innenfra, nedbryte og underminere, er ikke blitt gjort til skamme, men den har forårsaket en konsolidering som aldri før. Det undermåls og uekte er blitt utstøtt, slagget er utskilt. Folketsjelen er rensket. Sterkere og uskyldigere enn noen sinne går våre brødre de nye prøvelser imøte. Det er ikke tvil om at arbeidet på å smelte muldren kommer til å fortsette, men det er og blir fruktløst. Den "gudfødte folkeånd" som deres største dikter og nasjonalsangskaper engang nevnte, spotter tilintetgjørelsens krefter. I smeltedigelen blir det edle metall vunnet ut. De gjenfant seg selv, det beste og mest særegne i sitt vesen. I den mørkeste nøden brast alle alle småligheter som stikker og strå, tetter og partikler forsvant. Og over de gamle feider bredtes et slør, vevd av barmhjertighet og glemsel. Det adskilte bøydes sammen. Roten var frisk, der fantes ikke råte. Derfor gikk de ut av det militære sammenbruddet med selvtillit, de hadde verget seg til det ytterste og dermed reddet sin ære. Det ytre nederlag ble aldri et indre, - tvert imot.

Det siste året i deres historie har vært en underlig tid. Ja hva annet enn et under har vi vel vært vidne til i den statelike holdning som satte sitt preg på dem i deres forferdelige jhem-søkelse? Det er som deres gestalter høyner seg. Det er som om de i denne grenseløse prøvelsen som falt i deres lodd, så en kaldelse og en oppgave.

Den Gud som gav oss landet og sproget og ga alt han finnes i den gjerning hvortil folket ble kalt. I sin stumme, sammenbitte og gripende storhet er de blitt et lyssende eksempel. De har vidnet for samtid og ettertid at et folks muligheter til moralsk selvhevdelse kan fullkommes under åket. Lide lsen kan foredle og fordype, oppreise og stålsette. Man tok ifra dem de menneskelige og borgerlige rettigheter som vi har vent oss til å se som umistelige elementer i de folkelige selvstyrene.

Pressen deres ble undertrykt, all fri kritikk avlyst, og samkvemmet med grannene ble stengt. Men resultatet ble det motsatte av det som var meningen. Så har vi sett dem vokse og holde mål. Sett dem bære den overmenneskelige byrden med atletisk styrke. Vi har kommet dem nærmere enn før. Vår hengivenhet er blitt inderligere, vår medfølelse dypere og varmere. Deres stumme tragedie kan vi tolke, det behøves ingen ord.

Et stolt og herlig folk. De har den umiddelbare menneskeligheten som går til hjertet. De har hengivelsens gave. Likesom hele den nordiske stammen bærer de på kjærligheten og lengselen til det frie hav.

og kampens gude-trengsel,
og æren som den gav -
var stordåd og var tanker
med rot i Surtr's ild,
med grener uten skranker
og topp i Yggdrasil.

Derfor: Hill dem! Hill det mot som ingen fysisk vold kan forringe
Hill den trofasthet som ikke sviktet under ødets hårde slag. Over
ulykkens marker drar et tog av hærtatte nasjoner. Deres egne røster
høres ikke mer. Fremmede taler i deres sted. Deres tarv ivaretas
av andre. Prøvende og skarpt faller lyset over deres handlinger.
Ti ikke så meget i medgangen som i motgangens dager avgjøres om
de fortjener å gjenreises og få en fremtid. Da veies de på histo-
riens vekt. Da legges grunnen for omdømmet om derea verd. Olavs,
Haralds, Håkons og Øyvinds folk har reist seg et monument mer u-
forgjengelig enn kobber. Det kommer frem i ulykkens år hvad Nordens
ånd er.

Og det skal kalles: Nordens dikt+
Av alle dine største,
som strålte til evindeligt,
det nevnes skal det første.

Når to "jøssinger" møter hverandre, hilser de: Å jøss er det dig!

Redaktør: Olle Anderson, Grensevaktens Forlag, Värmland.

LONDON-NYHETER 22, 10 -41 kl. 19.30

(Sterke atmosfæriske forstyrrelser gjorde dessverre mottakingen særskilt vanskelig, slik at referratet er blitt noe ufullstendig.)

Stillingen fra igår er stort sett uforandret.

Slaget om Moskva pågår fremdeles og det raser heftige kamper ved Kalinin, Moshaisk og Malojaro-Slawez, sier det russiske kommunike. Det tyske kommunike inskrenker seg til å si at det er tatt 5000 fanger syd for Briansk og at det foretas oprensningsaksjoner. Det tyske telegrambyrå sier nå at Moskva er av mindre betydning enn Leningrad og Kaukasus. At Moskva har mindre betydning, har Hitler brukt tre uker og over 500.000 mann for å opdage.

Stillingen er alvorligere i syd. Svære kamper pågår vest for Kostow ved Stalino, som tyskerne påstår å ha erobret. En divisjon unge grubearbeidere fra Donez-bassenget har tilføyet tyskerne store tap. Ved Taganrog pågår heftige kamper, og russerne har fortatt heldige motangrep og tilføyet tyskerne alvorlige tap her.

Ved Leningrad ser det ut til at tyskerne er på defensiven.

En amerikansk korrespondent har skrevet om travelheten i de russiske byer hundrevis av mil øst for Moskva. Det går herfra en stadig strøm av soldater og materiell vestover som møter en annen strøm av civile på vei østover. Det er tydelige tegn på at russerne forbereder seg på en langvarig krig. Russiske fly avpatroljerer jernbanelinjene mellom byene i vest og midt-Russland. Men forløpig har de Luftwaffe ikke vist seg her.

Tyskerne er enda mer enn 1500 km. fra industriområdene i Ural. Visse distrikter har gjennomgått en rivende utvikling de senere år.

Befolkningen i byen Sverdlovsk er tre ganger så stor som i 1926.

Innenfor et område av 80 km. ligger her en rekke industribyer, her produseres bl. a. mer kobber enn i hele Tyskland. En by har firedoblet sin befolkning de siste 4 år, en annen som har 10-doblet befolkning i samme tidsrom, produserer 650 tusen tonn platestål om året, og det er et av verdens største produksjonscentra for jernbanemateriell. Lenger syd i Ural ligger det nye grubesentrum Magnitogorsk som produserer stål og har fått 150 tusen innbyggere.

Britiske bombefly har angrepet Bremen, Aarhus, Orleans, flyplasser i Nederland og Nordfrankrike er likeledes angrepet. 3 bombefly savnes etter disse operasjoner.

Den tyske aktivitet over England siste natt var i liten målestokk.

Under gårdsgagens store engelske luftangrep gjorde Die Luftwaffes jagerfly seg mer gjellende enn på 4 måneder. Dette synes å vise at den britiske plan lykkes: å trekke tyske fly fra Østfronten. Igår ble 13 tyske jager ødelagt, mens engelskmennene mistet 3 jager og 4 bombefly.

I Middelhavet har Tripolis oplevet sitt sterkeste angrep da det ble bombet i tre timer av sterke avdelinger. Flyplassen ved Appolonia i Libya er også bombet. En britisk ubåt har senket et italiensk forsyningskip.

R.A.F. skal snart ta i bruk 2 nye typer amerikanske bombefly. Disse skal være verdens mest effektive stupbombere og er satt igang serieproduksjon av dem.

Bestrebelsene for ophevelsen av den amerikanske nøytralitetslov har tatt ny fart etter påtvingen av 2 amerikanske handelsskip.

x/ Den britiske luftfar minister mener at det nå er flere tyske jager ved Kanalkysten enn på Østfronten.